

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Grøn omstilling i 49 virksomheder i Kerteminde Kommune i 2021

Kvistgaard, Peter; Hird, John

Publication date:
2021

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Kvistgaard, P., & Hird, J. (2021). *Grøn omstilling i 49 virksomheder i Kerteminde Kommune i 2021*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

GRØN OMSTILLING I 49 VIRKSOMHEDER I KERTEMINDE KOMMUNE I 2021

ETKERTEMINDE

APRIL 2021

Denne rapport er udarbejdet af Kvistgaard+HIRD for ETKerteminde i april 2021.

Kvistgaard+HIRD samt Christian Haslam har copyright på metode og modeller i rapporten. Disse kan ikke uden samtykke fra Kvistgaard+HIRD samt Christian Haslam bruges og/eller gengives af andre.

Rapporten er udarbejdet med baggrund i teori og metode, der er udviklet i forbindelse med forskningsprojektet ”Grøn omstilling i 80 turismevirksomheder i 8 landdistriktskommuner”, der er støttet af Landdistriktspuljen. Projektet løb fra august 2020 til marts 2021.

Et af formålene med dette projekt var at finde nye måder at vurdere virksomhedernes arbejde med grøn omstilling.

Metoden har vist sig så stærk, at den kan bruges på alle typer virksomheder – ikke alene turismevirksomheder. Det er denne rapport et klart bevis på.

Rapporten til Landdistriktspuljen vil blive offentliggjort i foråret 2021.

INDHOLD

TRE KONKRETE TILTAG

4

BAGGRUND, FORMÅL OG METODE

6

HOVEDINDSIGTER

8

STAMDATA

15

INDSIGTER

19

199 VIRKSOMHEDER SAMMENLIGNET

25

1

TRE KONKRETE TILTAG

Tre konkrete tiltag

På baggrund af undersøgelsens resultater er der tre klare og konkrete tiltag, som virksomhederne kan og bør gå i gang med hurtigst muligt.

1. Indarbejde grøn omstilling og bæredygtighed langt mere i virksomhedernes strategier. Med grøn omstilling og bæredygtighed i et strategisk fokus følger der både opmærksomhed og ressourcer med til arbejdet.
2. Gennemføre langt flere konkrete grønne tiltag end nu. Der er en række tiltag allerede, men der kan gennemføres langt flere, som vil sætte skub i den grønne omstilling og bæredygtige udvikling for alvor.
3. Række ud efter andre virksomheder, erhvervsorganisationer og videninstitutioner for at få skabt et agilt erfa-forum til deling af vigtig læring på området. Hvad virker, hvordan virker det, hvordan reagerer kunderne på tiltagene og meget mere?

2

BAGGRUND, FORMÅL OG METODE

Bæredygtighed og digitalisering er to trends, der har fået megen medvind og opmærksomhed under Corona-krisen. Faktisk er det disse to trends, der har rykket sig mest hos både virksomheder og forbrugere de seneste 1-2 år.

Der udgives en konstant strøm af rapporter og analyser, der viser, hvor centralt det er, at både virksomheder og forbrugere tager aktivt stilling til og handler på en nødvendig bæredygtig fremtid. I den sammenhæng kan blandt andet digitalisering spille en markant rolle. Eksempelvis gennem datadrevet styring af forbrug – mest el, vand og varme, men bestemt også andre dele for eksempel affaldsnedbringning og affaldshåndtering.

Aalborg Universitet har gennem en ansøgning til Landdistriktspuljen fået midler til udvikling af en ny metode til at analysere virksomheders grønne omstilling. Den grønne omstilling er et andet og mere konkret udtryk for bæredygtighed, der kan opfattes som lidt u håndgribeligt for mange. Grøn omstilling er den danske oversættelse af bæredygtighed og betyder kort sagt, at der arbejdes med at mindske en virksomheds aftryk på miljø og klima – oftest udtrykt gennem mindskelse af CO₂-aftrykket.

ETKerteminde har ønsket at bruge den nye model fra Aalborg Universitet til at måle virksomhedernes nuværende niveau med grøn omstilling. På den måde kan ETKerteminde sætte ind med en række indsatser, der kan forbedre det samlede arbejde i kommunen på den ene side og på den anden side forbedre den enkelte virksomheds arbejde med grøn omstilling.

Metoden er baseret på en online survey, der er sendt ud til en bred skare af virksomheder i netværket ETKerteminde fra november 2020 til februar 2021. Der er kommet 49 svar ind, hvoraf 41 er fuldt gennemførte skemaer.

Surveyen er bygget op på et teoriapparat, der har en kerneværdi – Grøn omstilling som værdi – og fire elementer i tilknytning hertil. Disse elementer er inddelt i en individcentrisk del og en organisationscentrisk del. På den måde er det muligt at sige noget om forholdet mellem individernes viden og motivation og organisationernes ressourcer og strukturer i forhold til kerneværdien. Det ses af Figur 1.

Figur 1 er motoren i hele surveyen og er unik for måden at forstå grøn omstilling i virksomheder på.

Figur 1: Centrale analyseelementer og forholdet imellem dem

3

HOVEDINDSIGTER

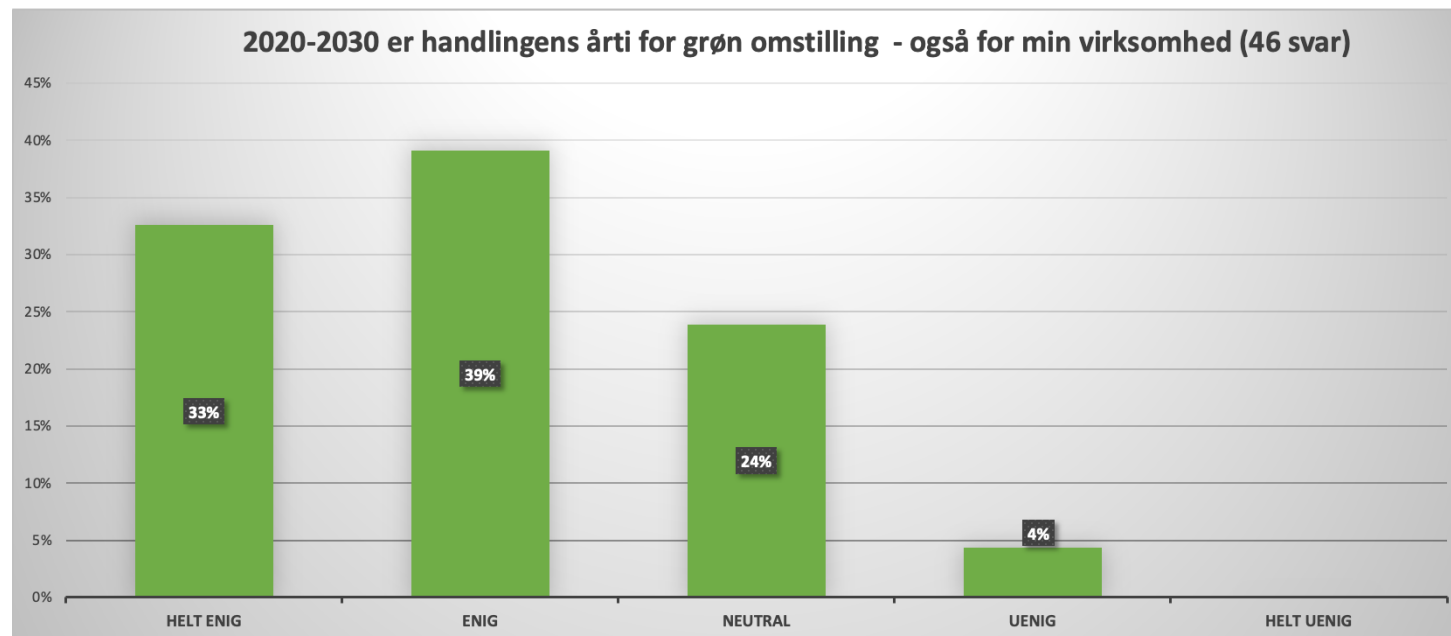
Hovedindsigter

Denne rapport giver svar på, hvordan 49 virksomheder i Kerteminde kommune forstår og arbejder med grøn omstilling i 2020/2021. Der indgår en bred vifte af virksomheder i analysen. De fleste er mikrovirksomheder (73,5%), og der er en relativt god spredning i virksomhedernes alder.

Den helt store og gode nyhed for virksomhederne i denne undersøgelse i regi af ETKerteminde er, at virksomhedernes motivation for at arbejde med grøn omstilling er høj. Som det ses af Figur 2, så mener hovedparten af virksomhederne i undersøgelsen (72%), at 2020-2030 er handlingens årti for grøn omstilling. Det er netop budskabet fra FN's general-sekretær, som det findes i verdensmålene.

Virksomhederne har taget budskabet til sig, og de kender i stort omfang FN's verdensmål (se Figur 12). 52% af virksomhederne er også inspireret af FN's verdensmål til at gøre en forskel (se Figur 11).

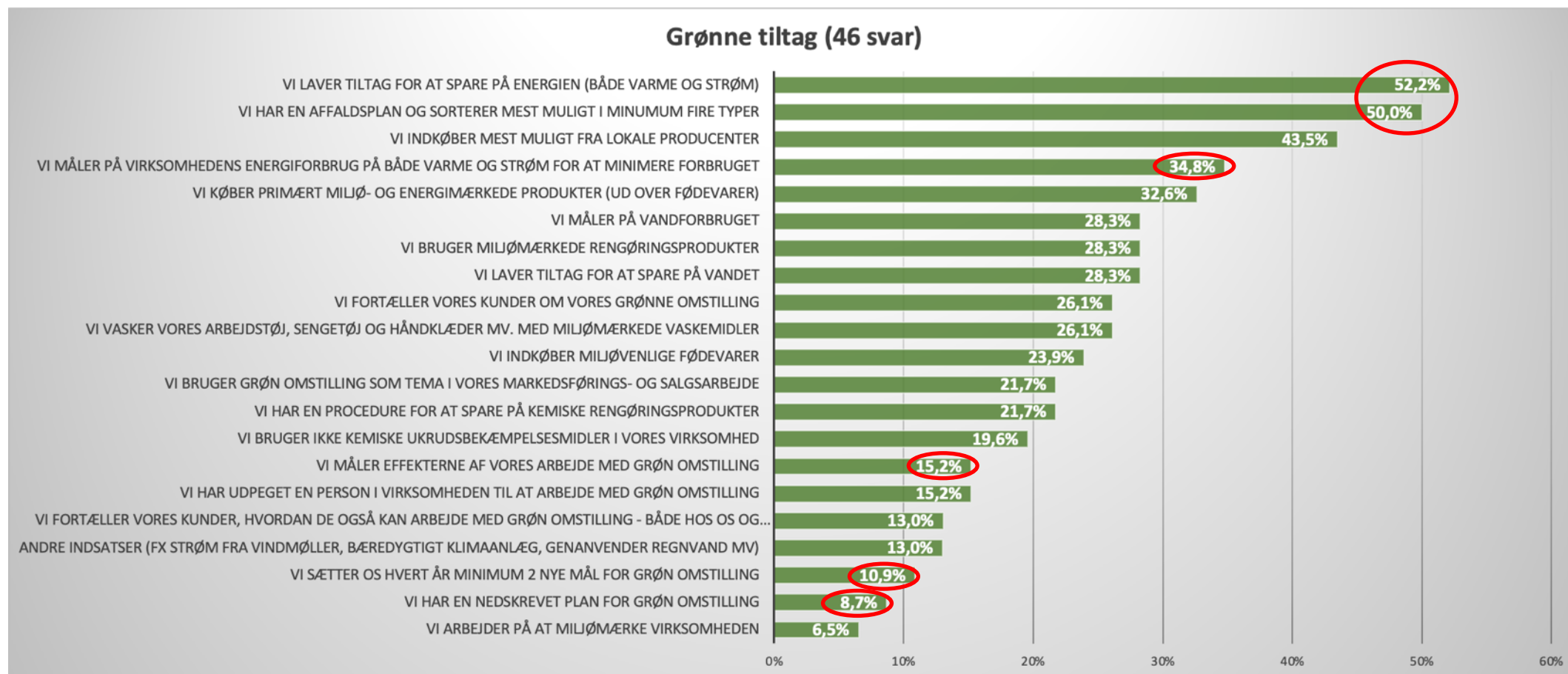
Det er også tydeligt, at virksomhederne i undersøgelsen i stort omfang har grøn omstilling som vigtig værdi. 87% svarer Helt enig og Enig på spørgsmålet om, "grøn omstilling er vigtig for mig personligt". Kobles denne personlige værdi sammen med svaret, at 61% er helt enige og enige i, at grøn omstilling er vigtig for deres virksomheders konkurrenceevne, så er der virkelig tale om et markant positivt udsagn for virksomhedernes vilje til at arbejde med grøn omstilling (se Figur 10).

Figur 2: Handlingens årti for grøn omstilling

Hovedindsigter

Med til historien hører dog også, at virksomhedernes forskellige grønne tiltag måske kunne have været flere og mere udbredte, end tilfældet synes at være. Som det ses af Figur 3, så ligger fokus på energibesparelse og affaldshåndtering og –sortering. Generelt kunne det nok have været forventet – grundet især den høje motivation og grøn omstilling som værdi for virksomhederne, at flere af virksomhederne ville have udarbejdet en nedskrevet plan for grøn omstilling. Det er der kun 8,7%, der har gjort. Det er også ret uambitiøst, at kun 10,9% af virksomhederne sætter sig 2 nye mål hvert år for grøn omstilling. Også det faktum, at kun 15,2% af virksomhederne måler effekterne af deres grønne omstilling, kunne man ønske sig bedre.

Figur 3: Grønne tiltag blandt virksomhederne – hver virksomhed har kunnet afgive flere svar

Hovedindsigter

Virksomhederne i undersøgelsen har afgivet deres vurderinger på en 5-punkt Likertskala. Helt enig giver 5 point, mens helt uenig giver 1 point. Med 29 spørgsmål er der dermed mulighed for at opnå 145 point, hvis alle afgiver svaret Helt enig.

Virksomhederne har givet **94,01 point**. Det er **Kertemindes Net Green Score© for 2020**. Det vil sige, at der er et potentiale på 50,99 point op til 145 point.

Lægger man mærke til pointfordelingen på spørgsmål 5 (grønne tiltag i Figur 3 foregående side), så giver den en relativt lav score. Den er fremkommet ved at lægge alle de af virksomhederne markerede tiltag sammen, tildele 0,20 point til hvert tiltag og dividere med antal deltagene virksomheder. Det giver 1,04 point. Der er med andre ord et meget stort potentiale i at få løftet antallet af konkrete grønne tiltag og dermed løfte pointtildelingen markant. Det er trods alt på de konkrete tiltag, at de største ændringer sker.

Det er klart, at der kan ske en relativt hurtig ændring i billedet, hvis der sættes ind med grønne tiltag. Mange af tiltagene, som de ses af Figur 3, er ikke svære at gennemføre. Men det kræver en bevidsthed for at kunne motivere sig til at afsætte ressourcer og måske justere strukturen i virksomheden til at passe til den nye grønne dagsorden.

Figur 4: Vægtede gennemsnitsværdier for hvert spørgsmål

Virksomhederne i undersøgelsen angiver gennem deres besvarelser, at der er et relativt stort fokus på grøn omstilling som værdi. Dog trækker den lave score for de grønne tiltag (1,04 ud af 5,00) ret meget ned. Uden denne lave score havde den gennemsnitlige værdi for grøn omstilling været 4,04.

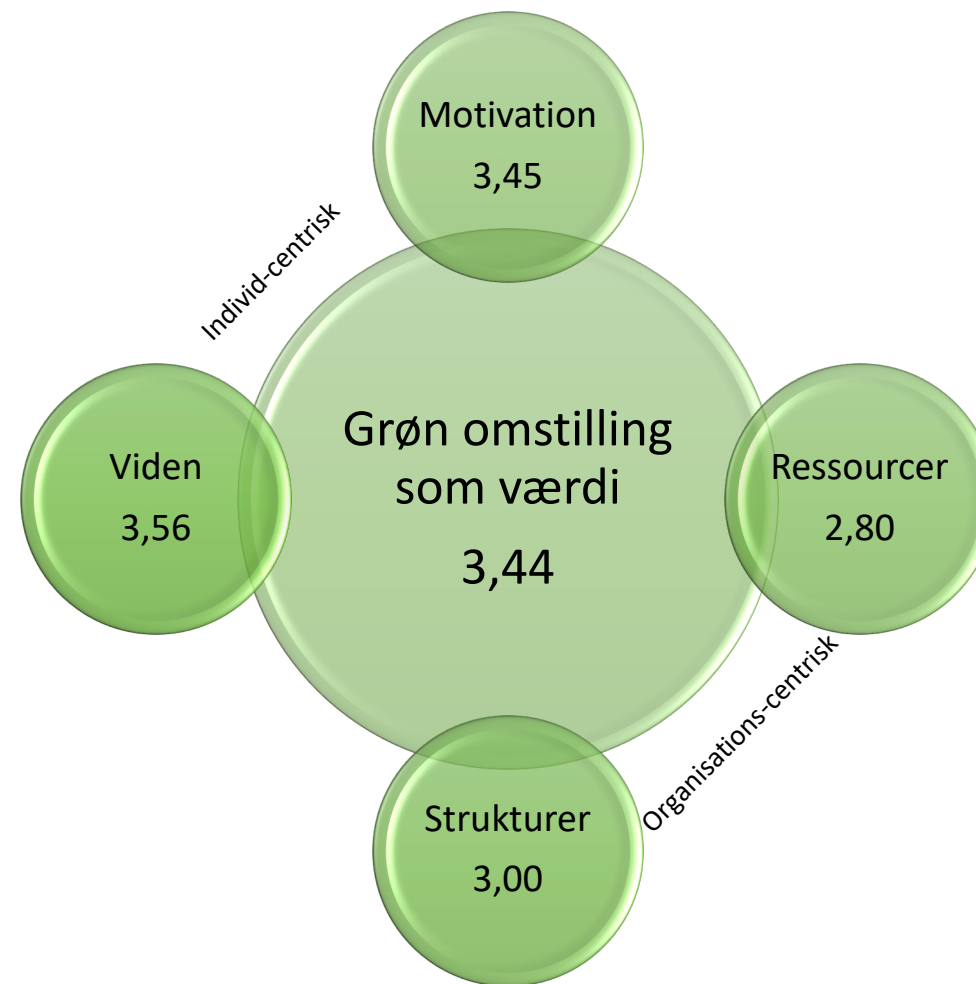
Figur 5 viser, hvordan de individ-centriske elementer – Viden og Motivation – samt de organisations-centriske elementer – Ressourcer og Strukturer – relaterer til grøn omstilling som værdi for organisationerne.

Analysen viser, at de individ-centriske elementer tillægges større værdi af virksomhederne end de organisations-centriske. Viden om grøn omstilling – herunder FN's verdensmål og den danske regerings klimamål for 2020-2030 – står stærkest i billedet. Virksomhederne føler sig godt klædt på vidensmæssigt.

Virksomhederne er også godt motiverede til at arbejde med grøn omstilling. De er dog knapt så overbeviste om, at deres kunder er parate til at betale ekstra for deres arbejde med grøn omstilling.

Organisatorisk ser det lidt værre ud. Der er ikke afsat særligt mange ressourcer til grøn omstilling, og det ser heller ud til, at der rækkes særligt meget ud til hverken andre virksomheder eller videninstitutioner / erhvervsfremmeorganisationer for at arbejde med grøn omstilling.

Samarbejdsdelene i strukturelementer især står ikke særligt godt i billedet.

Figur 5: Centrale analyseelementer og forholdet imellem dem

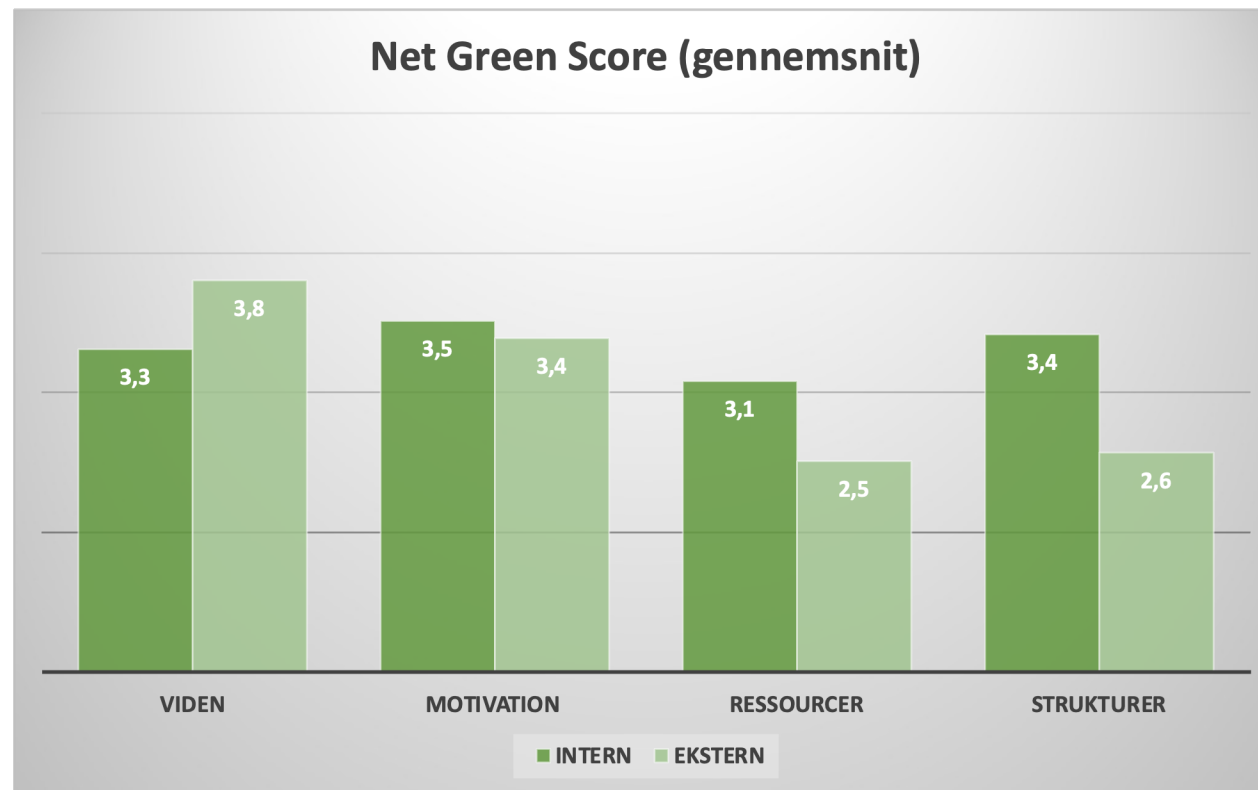
Hovedindsigter

Dykker man lidt længere ned i materialet og fordeler svarene på en intern og en ekstern side på de fire elementer, Viden, Motivation, Ressourcer og Strukturer, så opstår der nogle interessante resultater.

På motivationselementet er der god balance mellem den interne og den eksterne motivation om grøn omstilling. På den interne motivation trækker det ned, at virksomhederne ikke synes, at det er let at gennemføre grøn omstilling i praksis.

På videnselementet er det interessant at se, hvor meget eksterne kilder spiller ind på virksomhedernes viden om grøn omstilling. FN's verdensmål, regeringens klimamål og det at have en grøn indkøbsplan er alle tre eksempler på ekstern viden. Det er dog virkelig interessant at bemærke, at virksomhederne tilsyneladende ikke tror, at kunderne vil betale ekstra for virksomhedernes arbejde med grøn omstilling (eller den opfattede manglende vilje).

I forhold til ressourcer og strukturer er det især de manglende samarbejdsrelationer med andre virksomheder, videninstitutioner og erhvervsfremmeorganisationer, der trækker ned på den eksterne side. Det er tilsyneladende meget begrænset, hvor meget virksomhederne rækker ud efter viden om grøn omstilling. Det kan jo nok give anledning til lidt panderynker – måske hos Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, der skubber mange midler over på virksomheders grønne omstilling.

Figur 6: Centrale analyseelementer og forholdet imellem de interne og eksterne sider

Finding	Udfordring
Motivationen for grøn omstilling er klart til stede.	Men hvordan kan virksomhederne så hjælpes til lave langt flere grønne tiltag, som virkelig kan løfte både virksomhederne og den samlede grønne omstilling
Virksomhederne er stærkt motiveret til at yde deres del for den grønne omstilling	Men de tror samtidig ikke på, at kunderne vil betale ekstra for dette arbejde. Spørgsmålet er, om det beror på konkret viden, eller om det beror på antagelser? Hvis det er antagelser, kan der sættes ind med mere konkret viden om forbrugernes betalingsvillighed ift. grøn omstilling. Virksomhederne indikerer, at de kender deres kunders ønsker om grønne løsninger og bæredygtighed. Mon denne viden holder?
Virksomhederne synes ikke, at det er let at gennemføre grøn omstilling i Danmark. Heller ikke, at det er let at gå fra tanke til handling i arbejdet med grøn omstilling	Hvordan kan virksomhederne hjælpes til at have en langt mere positiv holdning til det konkrete arbejde med grøn omstilling, så de går i gang med at gennemføre flere grønne tiltag?
Virksomhederne angiver, at de ikke ved, hvor de kan søge midler til at nå i mål med deres grønne omstilling.	Hvordan kan virksomhederne informeres mere præcist om muligheder for at få midler til grøn omstilling?
Der er klare svar i forhold til, at virksomhederne i ret ringe grad rækker ud efter samarbejde med andre virksomheder, videninstitutioner og erhvervsfremmeorganisationer.	Dette er et strukturelt problem, idet den grønne omstilling klart kan hjælpes mere på vej gennem øget samarbejde. Hvordan kan virksomhederne indgå i erfa-grupper og andre tiltag, der giver dem blod på tanden til det videre arbejde med grøn omstilling – og især den mere konkrete del med grønne tiltag.

Tabel 1: Fem findings og disses udfordringer

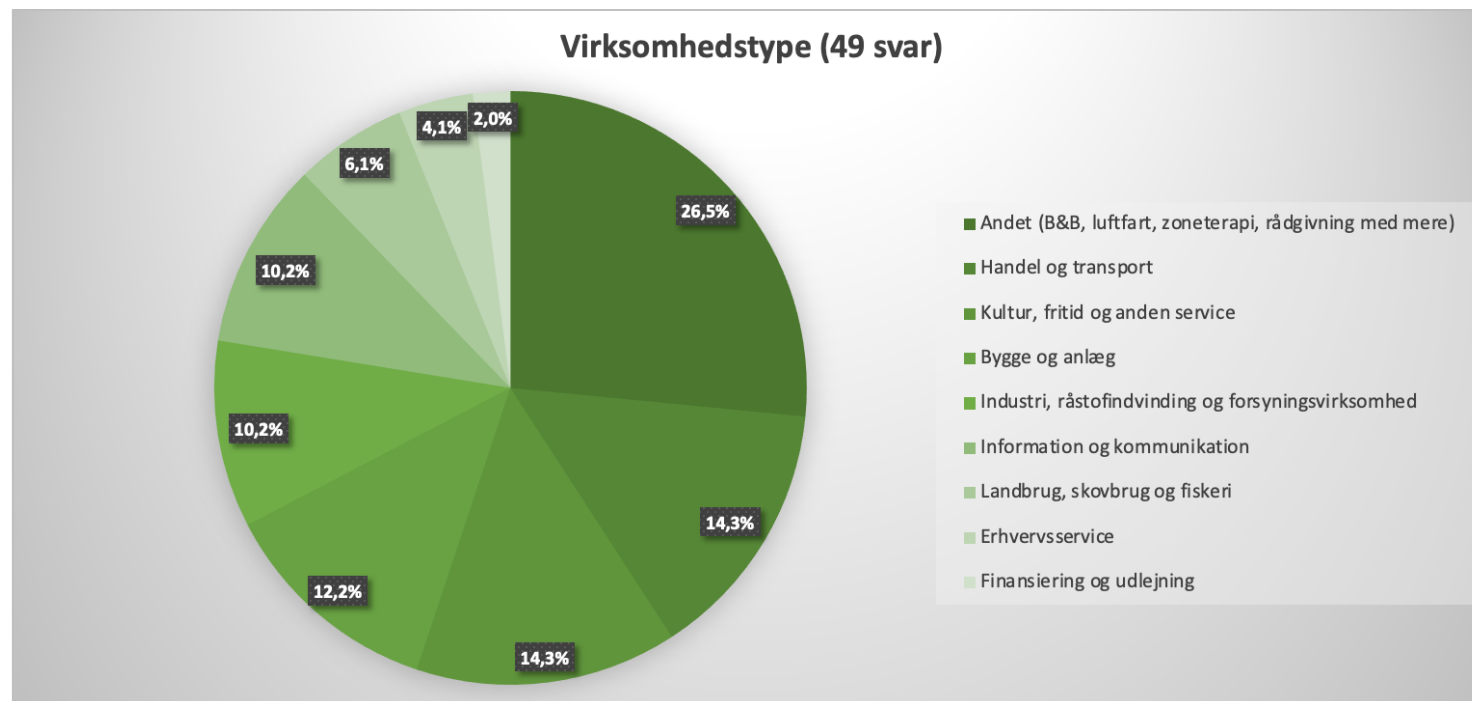
4

STAMDATA

Virksomhedstyper

Undersøgelsen har en bred repræsentation af virksomheder i undersøgelsen. Det skal bemærkes, at kategorien Andet dækker over en række virksomheder, der kunne placeres i de andre kategorier. B&B hører til i Kultur, fritid og anden service. Konsulentvirksomhed hører til under Erhvervsservice og så videre.

Det er imidlertid valgt ikke at omplacere virksomhedernes egne indplaceringer. Det giver en ret stor Andet-kategori.

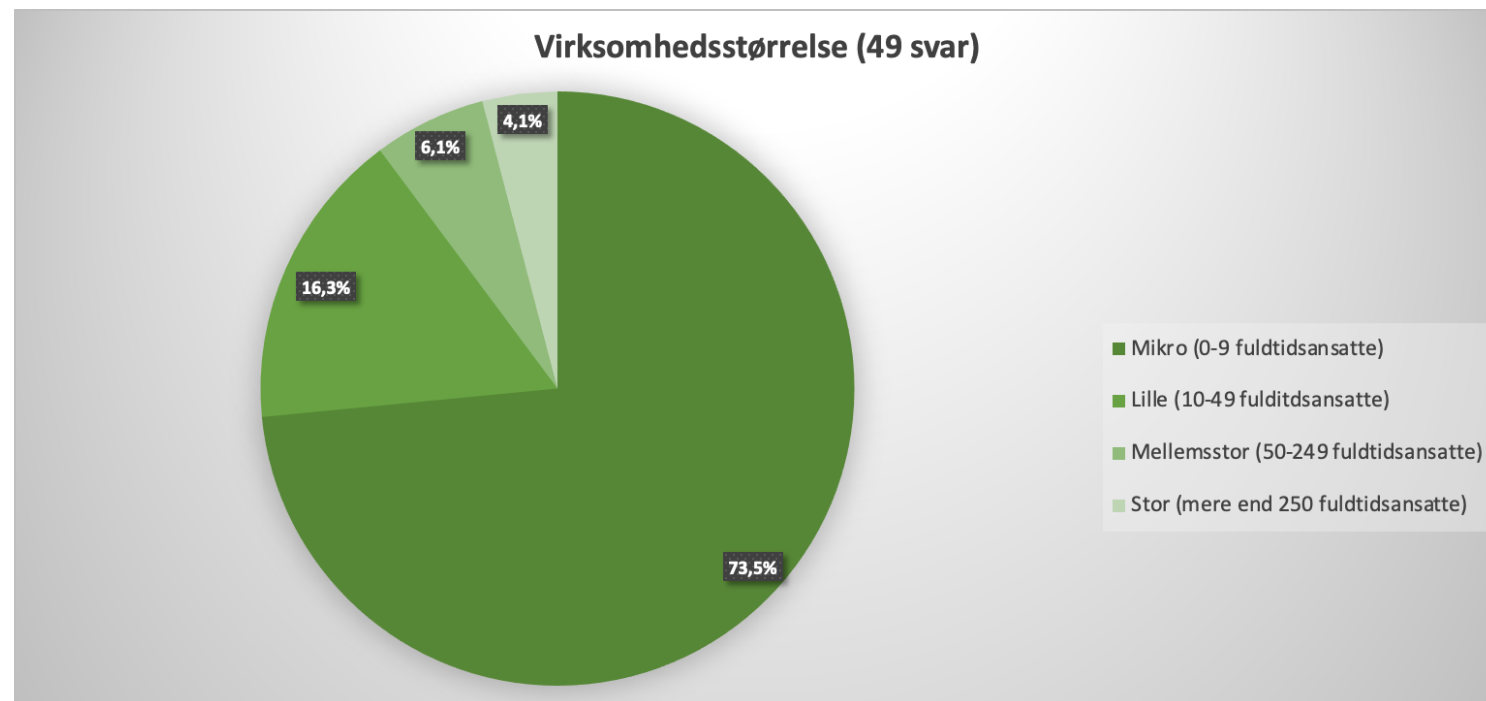

Figur 7: Virksomhedstyper

Virksomhedsstørrelse

Som det ses af Figur 5, er langt de fleste virksomheder mikro virksomheder med få ansatte. I absolutte tal er det 36 virksomheder ud af 49 virksomheder, der er mikro.

Billedet passer meget godt med resten af landet, hvor 99% af alle virksomheder i Danmark er SMV'er. Afvigelsen i denne undersøgelse er minimal.

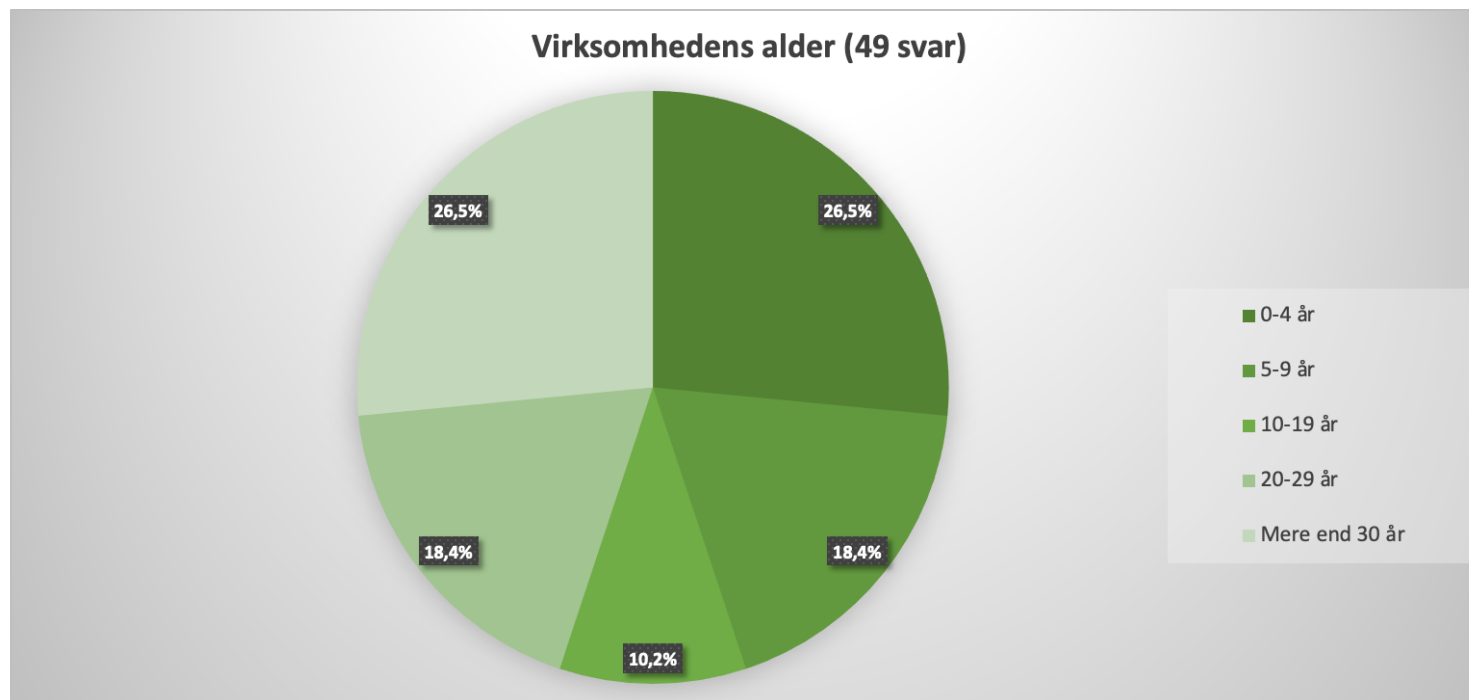
Figur 8: Virksomhedsstørrelse i antal fuldtidsansatte

Virksomhedernes alder med mere

Som det ses af Figur 6, er virksomhederne i undersøgelsen fordelt i begge ender af skalaen så at sige. Der er lige nøjagtigt lige mange i både iværksætterdelen og i den mere etablerede del med mange år på bagen.

Ser man på respondenternes alder, så er det interessant, at hovedparten af alle respondenter er fra 40 år og opefter. Aldersgruppen 40-49 udgør 40,8%, aldersgruppen 50-59 år udgør 36,7%, mens aldersgruppen +60 år udgør 20,4%.

Ser man på uddannelse, så har 59,2% mellemlange til lange videregående uddannelser. 30,6% har korte videregående uddannelser eller erhvervsfaglige uddannelser. Kun få har grundskole og gymnasium samt meget specifikke uddannelser.

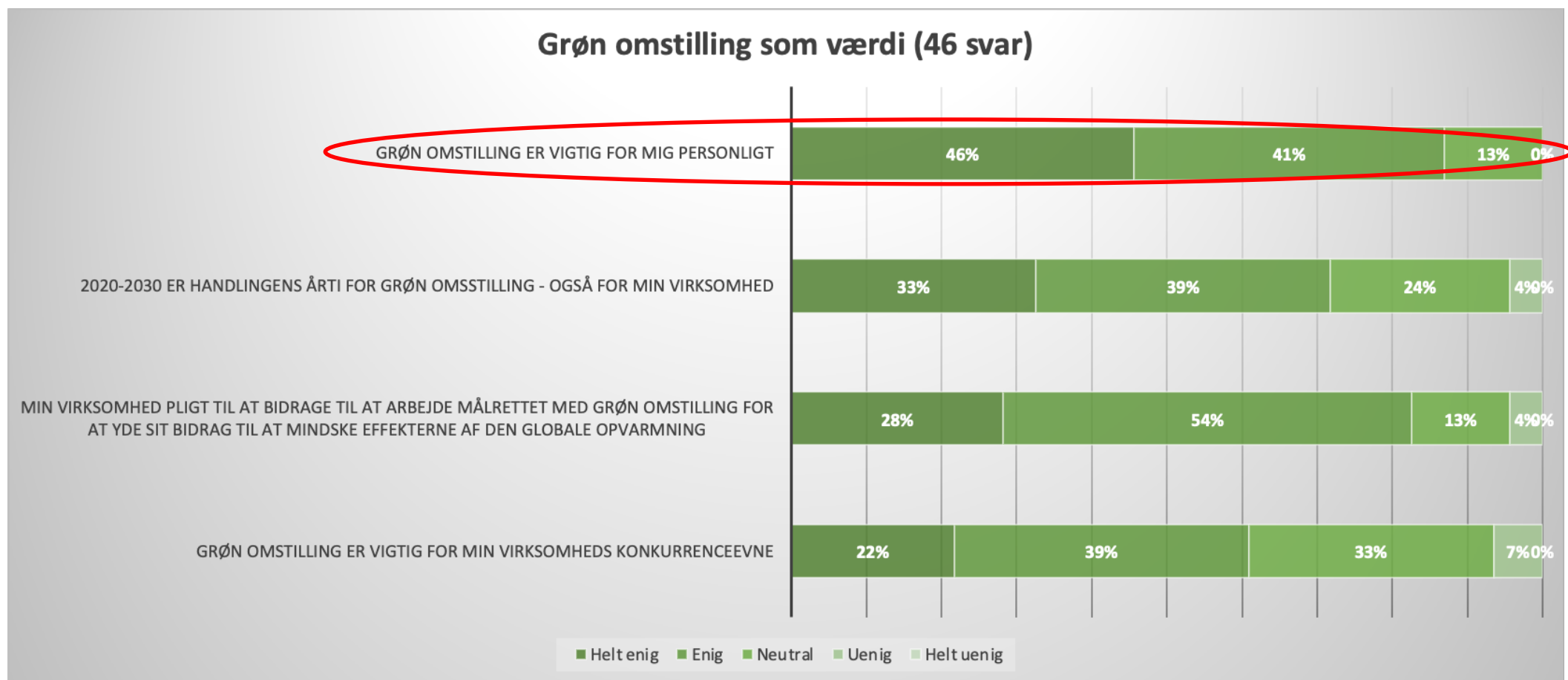
Figur 9: Virksomhedernes alder

5

INDSIGTER

Indsigter om grøn omstilling som værdi

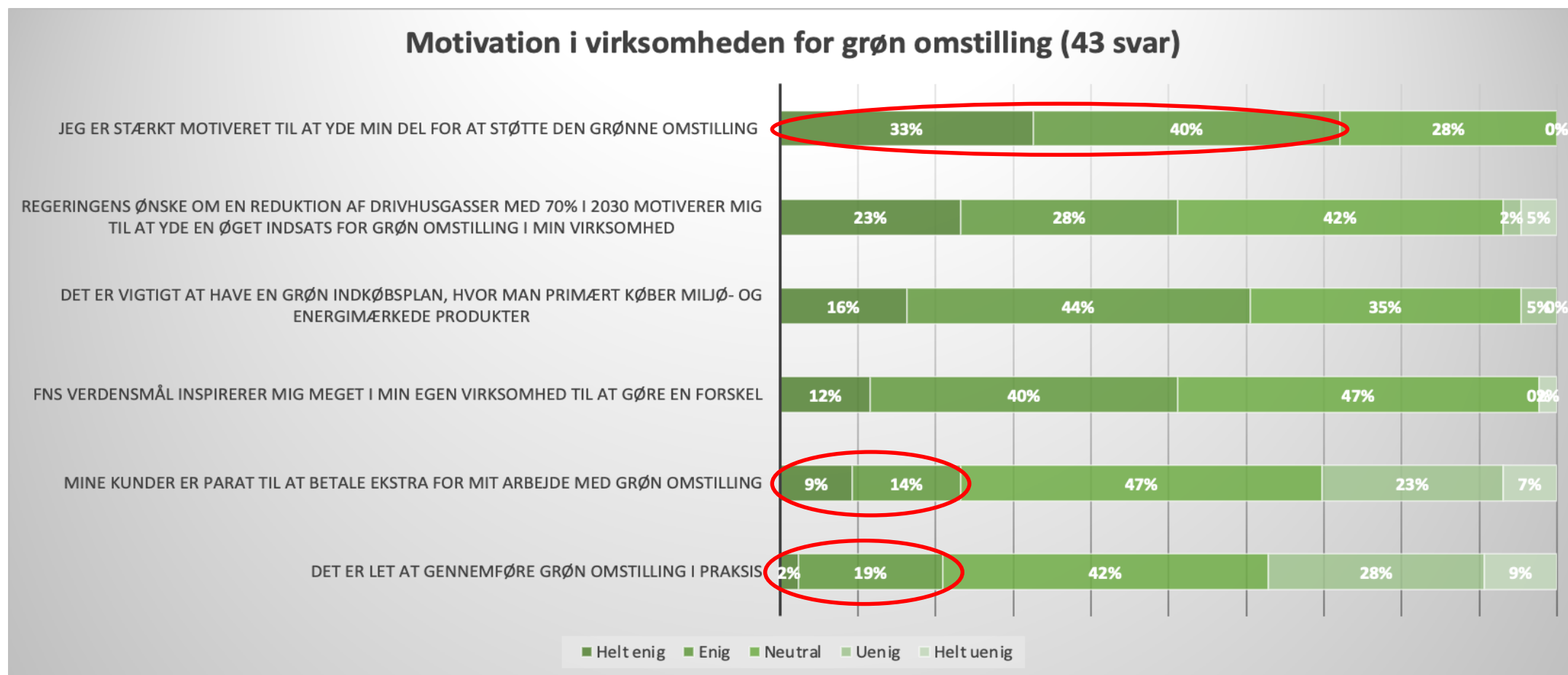
Figur 10 viser, hvilken værdi virksomhederne tillægger grøn omstilling. Der er helt klart grundlag for handling i disse svar. Det bør dog bemærkes, at virksomhederne ikke er helt overbeviste om, at den grønne omstilling er vigtig for deres konkurrenceevne. Det kunne indikere, at de ikke er helt sikre på, at det nu er pengene værd at investere i grøn omstilling. Der er dog alligevel samlet set 61% af virksomhederne, der er Helt enig eller Enig i udsagnet om, at "Grøn omstilling er vigtig for min virksomheds konkurrenceevne". Dette er blot ikke så stærkt som de øvrige kernespørgsmål om grøn omstilling som værdi.

Figur 10: Grøn omstilling som værdi

Indsigter om virksomhedernes motivation

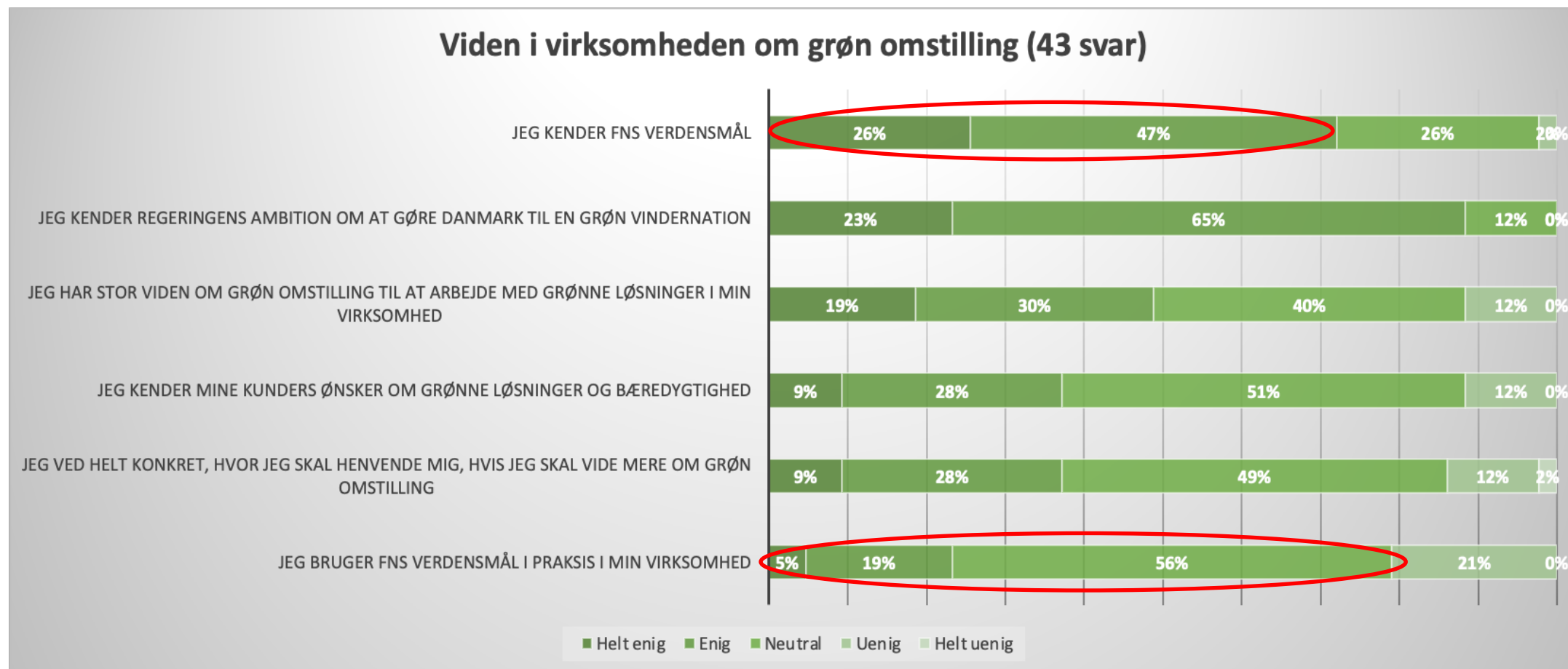
Figur 11 viser virksomhedernes motivation for grøn omstilling. Generelt er virksomhederne motiverede for at arbejde med grøn omstilling. 73% er stærkt motiveret til at yde deres del for den grønne omstilling. Det er et stærkt udsagn og viser en stærk personlig båret motivation. I den modsatte ende siger virksomhederne, at det ikke er helt så let at gennemføre grøn omstilling i praksis. De er motiveret af FN's verdensmål og regeringens klimamål, men i praksis kniber det noget mere. De er heller ikke helt sikre på, at kunderne vil betale for arbejdet med grøn omstilling.

Figur 11: Virksomhedernes motivation for grøn omstilling

Indsigter om virksomhedernes viden

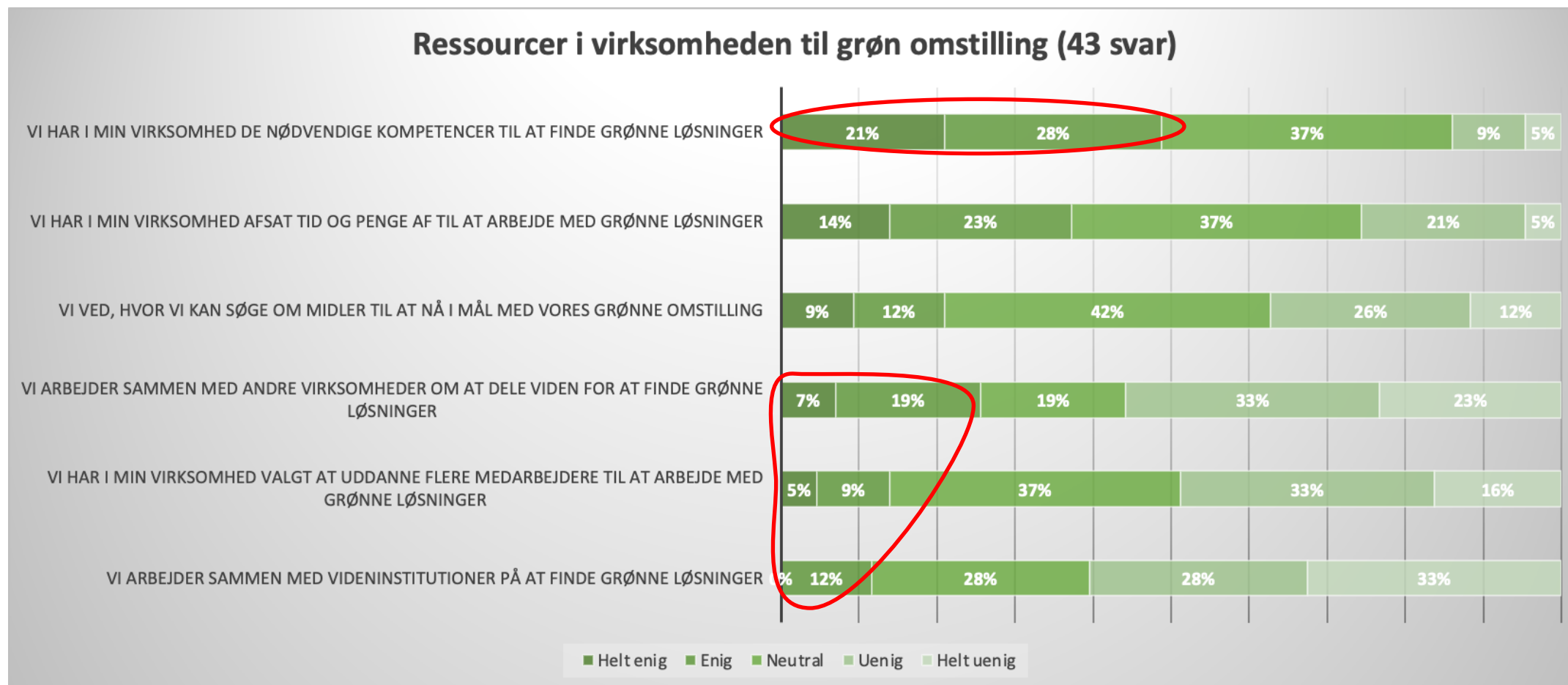
Figur 12 viser virksomhedernes viden i forhold til grøn omstilling. Der er en interessant diskrepans mellem den store viden om FN's verdensmål og så den konkrete brug af dem i praksis i virksomhederne. Hvor viden om verdensmålene er eksternt baseret, så er den konkrete praktiske omsætning internt baseret. Det antyder klart, at der mangler noget til at omforme verdensmålene til konkret virksomhedsintern handling. At hele 56% angiver "Neutral" som svar ift. brug af FN's verdensmål i praksis udgør et væsentligt problem. Måske ved de ikke, hvordan de konkret skal gribe det an. Her kunne en "oversættelse" måske være på sin plads. Det samme gælder formentlig for arbejdet med at oversætte regeringens ambition om at gøre Danmark til en grøn vindernation.

Figur 12: Virksomhedernes viden om grøn omstilling

Indsigter om virksomhedernes ressourcer

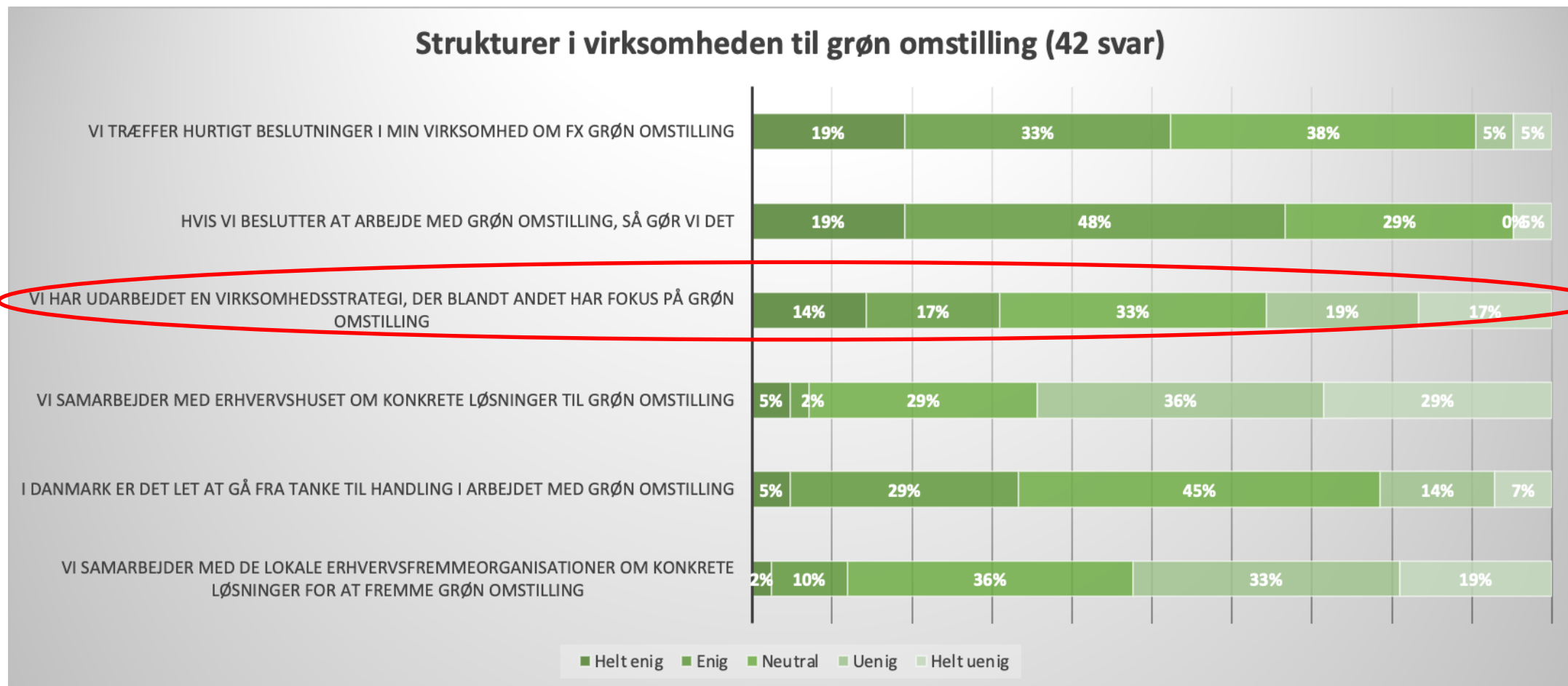
Figur 13 viser virksomhedernes ressourcer til arbejdet med grøn omstilling. I figuren er der for første gang i analysen et klart ryk over imod Uenig og Helt uenig. Samarbejdet med andre virksomheder eller videninstitutioner bruger virksomhederne ikke mange ressourcer på. Der er heller ikke den store fokus på at uddanne flere medarbejdere til at arbejde med grønne løsninger. Måske sidstnævnte er fordi, virksomhederne mener, at de allerede har de nødvendige kompetencer til at finde grønne løsninger. Der er dog få virksomheder, der har afsat tid og penge til at arbejde med grønne løsninger.

Figur 13: Virksomhedernes ressourcer til grøn omstilling

Indsigter om virksomhedernes strukturer

Figur 14 viser virksomhedernes strukturelle arbejde med grøn omstilling. De første to svar viser, at virksomhederne har strukturer på plads, så de hurtigt kan træffe beslutninger om for eksempel at arbejde med grøn omstilling. Desværre viser figuren også, at det er relativt få virksomheder, der tilsyneladende har udarbejdet en virksomhedsstrategi, der blandt andet har fokus på grøn omstilling. Det kunne tyde på, at forankringen af grøn omstilling ikke er særligt stærk ind i virksomhedernes strategiske arbejde, hvilket igen kan medføre ringere ressourcer til grøn omstilling. Figuren viser også – igen –, at virksomhederne ikke lægger særlig stor vægt på at arbejde sammen med andre om grønne løsninger.

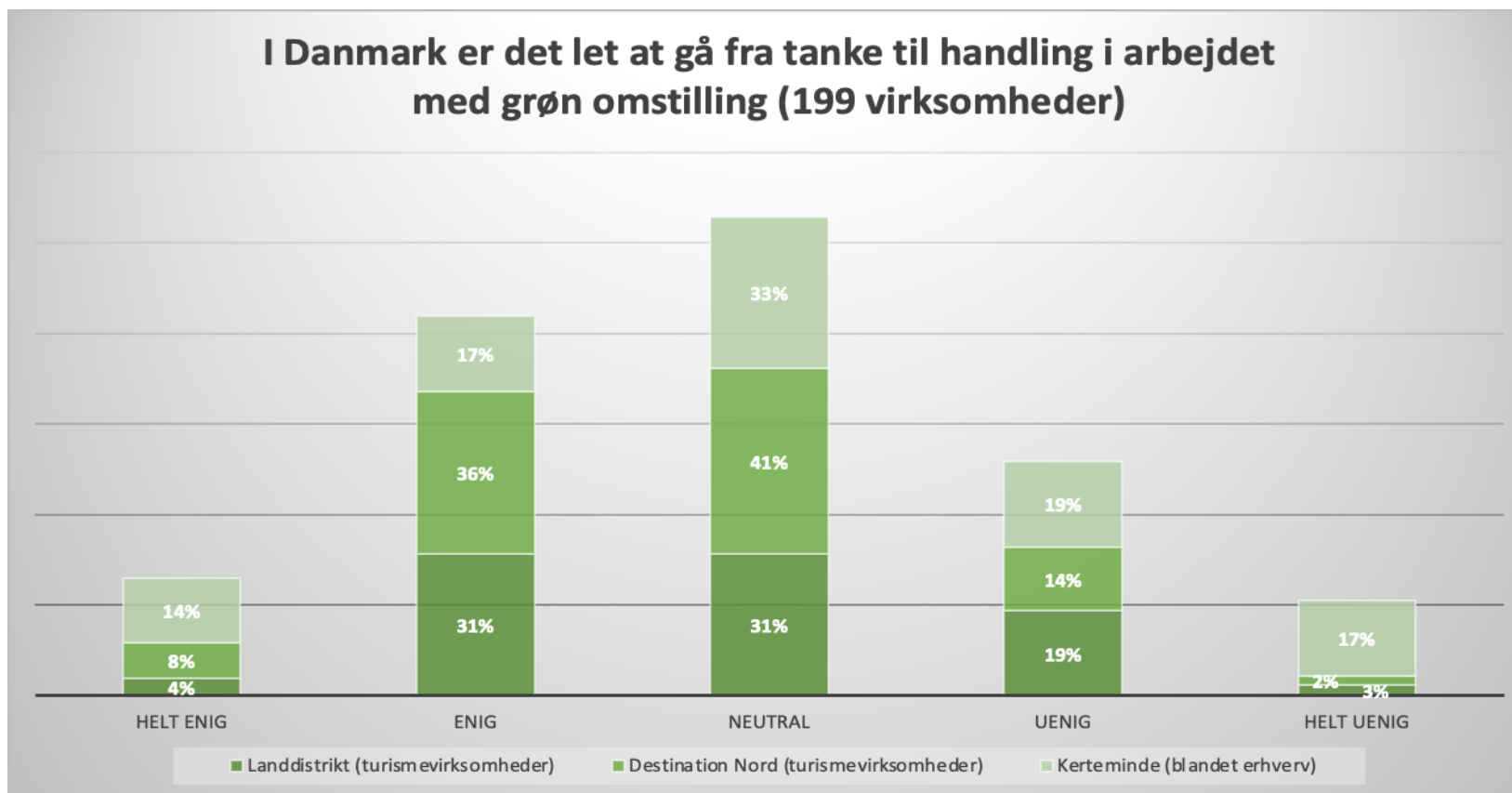

Figur 14: Virksomhedernes strukturer ift. grøn omstilling

6

199 VIRKSOMHEDER SAMMENLIGNET

Data fra tre analyser, der til sammen dækker svar fra 199 virksomheder i hele landet, viser, at virksomhederne i Kerteminde kommune samlet set er lidt mindre positive i forhold til spørgsmålet, om det i Danmark er let at gå fra tanke til handling i arbejdet med grøn omstilling, end deres virksomhedskolleger fra turismeerhvervene. Det er foruroligende, at der for alle virksomhedernes vedkommende er så stor en del af virksomhederne, der svar "Neutral" på spørgsmålet. Det er aldrig godt med så mange "Neutrale" svar i en undersøgelse. Det indikerer ubeslutsomhed eller manglende viden. Det er værd at bemærke, at virksomhederne i Kerteminde kommune i langt højere grad end de øvrige virksomheder svarer, at de er Helt uenige.

Figur 15: Fra tanke til handling i Danmark ift. grøn omstilling. Sammenligning mellem Landdistriktsprojektet og Destination Nord. Svarene fra Landdistriktsprojektet summerer ikke op til 100% men kun til 88%, da der i denne figur er udeladt Ved ikke-besvarelser. Disse indgår i afrapporteringen til Landdistriktspuljen, Kvistgaard, Hird & Haslam, 2021, kommende publikation.

***SPORET TIL BEDRE INDSIGTER
BEGYNDER HER***

